

Komitet Obrony Mazur Garbatych

Golubie Węzewskie, 14.12.2024 r.

Rada Powiatu Oleckiego

Szanowni Radni Powiatu Oleckiego,

Chcielibyśmy zwrócić uwagę na ogromny problem: chaotycznego i w żaden sposób niekontrolowanego trendu do zabudowywania obszarów rolnych przemysłowymi farmami fotowoltaicznymi na Mazurach. Dla samego powiatu oleckiego działki wobec których wydano decyzje o WZ lub środowiskowe oraz względem których takie postępowania się toczą, **zajmują 9400 ha, a moc tych farm ma wynieść 2645 MW(!)** – dane na 31 października 2024r.

Działki, na których planowane są te inwestycje, często znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zamieszkałych, a dwa przykłady takich inwestycji, jakimi są:

- planowana farma Stacze w gminie Kowale Oleckie – 288 ha, 340 MW
- planowana farma w Chełchach w gminie Świątajno – 499 ha, 150 MW

gdzie obie te inwestycje okalać mają zabudowania wsi z 3 stron (Chełchy) czy w ogóle okalać wieś (Stacze), są jaskrawymi przykładami patologii tego procesu (patrz: mapy).

Zwracamy się do Rady Powiatu z prośbą o wsparcie w uporządkowaniu tego procesu i włączeniu w niego lokalne społeczności, tym bardziej, że mamy uzasadnione obawy, że farmy te mogą bardzo negatywnie wpłynąć na zdrowie ludzi.

1. Wszelkie firmy instalujące fotowoltaikę zapewniają o nieszkodliwości tego typu instalacji na zdrowie i dobrostan ludzi. Jednak nieznana jest nam tak wielka instalacja jak farma Stacze (340 MW), która zlokalizowana byłaby wokół jednej wsi, a więc nie ma również badań potwierdzających, że pozostanie ona bez wpływu na zdrowie ludzi. Długotrwała ekspozycja na pola elektromagnetyczne (EMF) może potencjalnie prowadzić do negatywnych skutków zdrowotnych, takich jak zaburzenia snu, bóle głowy, a według niektórych badań, zwiększone ryzyko niektórych chorób przewlekłych. Przegląd literatury opublikowany w *Environmental Health* (Röösli, M. (2008). *Radiofrequency electromagnetic field exposure and non-specific symptoms of ill health: a systematic review. Environmental Health*, 7(1), 25) podkreśla istniejące obawy dotyczące wpływu EMF na zdrowie ludzkie, chociaż brakuje jednoznacznych dowodów na bezpośrednie powiązanie. **W związku z powyższym decyzje lokalizacyjne powinny być wydawane w świetle zasady ostrożności, z której wynika, iż specjalne środki ochronne jak i ograniczenia, muszą być wprowadzone już przy racjonalnie uzasadnionym podejrzeniu istnienia zagrożeń, bez oczekiwania, aż powaga zagrożeń ujawni się z całą pewnością.**
2. Kolejnym ważnym problemem jest hałas, emitowany przez instalacje PV podczas generowania prądu, a także przez stacje transformatorowe. Odnotowuje się przypadki, w których osoby mieszkające w pobliżu skarżą się na „hałas nie do wytrzymania” – patrz farmy w miejscowości Hola, gmina Stary Brus. Ponadto, te instalacje przemysłowe wyposażone są w alarmy. Już w tej chwili odnotowywane są przypadki występowania

Komitet Obrony Mazur Garbatych

licznych alarmów, trwających nawet kilka dni, zanim zostanie podjęta jakakolwiek reakcja ze strony właścicieli farmy. Po załączeniu alarmu okoliczni mieszkańcy narażeni będą na wielogodzinne zakłócenie życia codziennego, nawet w godzinach nocnych, co przy bliskiej odległości farm od budynków mieszkalnych będzie bardzo dużym utrapieniem. Taka inwestycja będzie sprzeczna chociażby z art. 144 Kodeksu Cywilnego który mówi o tym, że „właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.”. Dlatego uważamy, że farmy tego typu powinna być zlokalizowane z dala od siedzib ludzkich.

3. Zdrowie ludzi, to także zdrowie psychiczne. Mieszkanie w miejscu, gdzie widok z okien będzie na morze stalowo-szkłanych, czarnych paneli, gdzie jeszcze do niedawna falowało zboże na polu uprawnym, wrażenie getta, jakie wytwarzają ogromne obszary ogrodzone stalowym płotem, może bardzo negatywnie wpływać na zdrowie psychiczne mieszkańców wsi sąsiadujących z takimi instalacjami przemysłowymi. Dlatego wprowadzić należy chroniące ich przed tym przepisy.

W związku z tą charakterystyką farm PV, postulujemy wprowadzenie lokalnych przepisów nakładających na inwestorów obowiązek zachowania bezpiecznych odległości od zabudowy mieszkalnej. I tak, proponujemy:

- a) Ustalenie, że wszelkie rodzaje energetyki OZE o mocy powyżej 150kW mogą być lokalizowane wyłącznie na podstawie planów miejscowych, z wyłączeniem Zintegrowanego Planu Inwestycyjnego.
- b) Ustalenie, że minimalna odległość przemysłowych instalacji fotowoltaicznych powyżej 150kW oraz stacji transformatorów oraz sieci przesyłowych od granic siedlisk ludzkich, nie może być mniejsza niż 200 metrów.
- c) Ustalenie, że minimalna odległość przemysłowych instalacji fotowoltaicznych powyżej 150kW oraz stacji transformatorów od zwartej zabudowy wiejskiej oraz obszarów o potencjale turystycznym, rekreacyjnym i rozwoju osadnictwa nie może być mniejsza niż 500 metrów.
- d) Ustalenie, że obszar instalacji fotowoltaicznych nie powinien zajmować więcej niż 15% kąta obserwacyjnego w krajobrazie codziennym. Jest to ograniczenie istotne w związku z naruszeniem wartości krajobrazu codziennego oraz walorów turystycznych przez planowane inwestycje, jak np. Staczach, gdzie wieś ma zostać otoczona całkowicie przez instalacje fotowoltaiczne.
- e) Ustalenie, by nasycenie zabudową przemysłowymi farmami fotowoltaicznymi i turbinami wiatrowymi, na obszarze objętym planem ogólnym oraz planami miejscowymi, jak też na pozostałym obszarze gminy, włącznie z obszarem sąsiadujących gmin ościennych, nie wynosiło sumarycznie więcej niż 2 MW na 1 km kwadratowy powierzchni. (punktem odniesienia jest środek geometryczny planowanych inwestycji w układzie południkowym.)
- f) Wprowadzenie wymogu, dla opracowań oceny oddziaływania na środowisko instalacji OZE powyżej 150kW, wykonania wizualizacji posadowienia inwestycji w odniesieniu do obszarów zamieszkania, obszarów chronionych przyrodniczo i środowiskowo oraz oceny wpływu na krajobraz, zarówno turystyczny, jak też codzienny.
- g) Wprowadzenie zapisu nakazującego, by przed realizacją inwestycji OZE, dokonano określenia poziomu tła akustycznego. Realizowane inwestycje, w tym wiatraki, nie mogą podnosić poziomu hałasu o więcej niż 3 dBA_N w nocy oraz 5 dBA_D w dzień, dla jednej najmniej korzystnej godziny pomiarów emisji. WHO (Światowa Organizacja

Komitet Obrony Mazur Garbatych

Zdrowia) wskazuje na konieczność dążenia do zapewnienia poziomu hałasu dBaN nie wyższego niż 30 dBa, co zapewnia komfort wypoczynku i niezakłócanie snu dla większej części populacji ludzi. Nie da się jednak wykluczyć problemów dla osób z nadwrażliwością na hałas.

- h) Nałożenie obowiązku, przy inwestycjach w turbiny wiatrowe, dokonania analizy wpływu zjawiska migotania cienia oraz rzucania lodem z łopaty wirnika na bezpieczeństwo i warunki życia okolicznej ludności.

Z poważaniem,

Reprezentant Komitetu
Obrony Mazur Garbatych

zabudowa mieszkaniowa w
Staczach

Zabudowa mieszkaniowa
w Chelchach

